

LEHDISTÖTIEDOTE nro 81/26

Luxemburgissa 4.6.2026

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-553/24 | Assemblée nationale v. parlamentti ja neuvosto

Julkisasiamies Čapeta: Kanne, jonka Ranskan kansalliskokous on nostanut EU:n turvapaikka- ja muuttoliikelainsäädännöstä toissijaisuusperiaatteen noudattamatta jättämisen perusteella, tulisi hylätä

Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa (SEU) ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa (SEUT) on oikeudellisesti sitovia pöytäkirjoja, joissa tarkennetaan mainittujen sopimusten toimintatapaa. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta tehdyssä *pöytäkirjassa N:o 2*¹ varmistetaan, että EU:n toimielimet noudattavat näitä periaatteita, sellaisina kuin niistä määrätään SEU 5 artiklassa. *Toissijaisuusperiaate* edellyttää, että EU toimii vain silloin, kun jäsenvaltiot eivät voi yksinään saavuttaa tavoitteita riittävällä tavalla. *Pöytäkirjassa N:o 2 olevassa 8 artiklassa* annetaan Euroopan unionin tuomioistuimelle toimivalta tarkastaa ja mahdollisesti kumota EU:n lainsäädäntö, jonka väitetään olevan vastoin toissijaisuusperiaatetta. Tällaisia kanteita voivat panna vireille jäsenvaltiot tai nämä voivat toimittaa niitä oikeusjärjestyksensä mukaisesti kansallisen parlamenttinsa tai kansallisen parlamenttinsa kamarin puolesta Euroopan unionin tuomioistuimelle. Nyt kyseessä oleva asia on ensimmäinen kerta, kun kansallinen parlamentti on käyttänyt pöytäkirjassa N:o 2 olevaa 8 artiklaa sen jälkeen, kun se otettiin käyttöön Lissabonin sopimuksella.

Pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan perusteella Ranskan tasavallan kansalliskokouksen, joka on toinen Ranskan parlamentin kamareista,² jäsenien vähemmistö vaatii turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta annetun EU-asetuksen³ kumoamista kokonaan tai toissijaisesti sen yhteisvastuuta koskevan osan⁴ kumoamista.

Tällä asetuksella otetaan käyttöön pakollinen yhteisvastuumekanismi muuttoliikepaineen alla olevien jäsenvaltioiden tukemiseksi. Tämä toteutetaan siinä perustamalla kansainvälistä suojelua hakevia henkilöitä koskevien sisäisten siirtojen järjestelmä. Kansalliskokous riitautti tämän järjestelmän haitallisena jäsenvaltioiden suvereniteetille, kansalliselle identiteetille ja integriteetille, sillä jäsenvaltiot ovat velvollisia ottamaan vastaan alueelleen kyseisten siirtotoimenpiteiden kohteena olevia kolmansien maiden kansalaisia. Siksi kansalliskokous väittää Unkarin tukemana, että kyseisellä asetuksella loukataan toissijaisuusperiaatetta. Se esittää kantansa tueksi viisi väitettä. Parlamentin ja neuvoston, joita Kreikka, Espanja ja komissio tukevat, mielestä suurimmalta osalta kyseisiä väitteitä puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset. Ne katsovat, että pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan nojalla nostetun kanteen tueksi esitetyt väitteet voivat koskea ainoastaan toissijaisuusperiaatetta mutta että jotkin kansalliskokouksen väitteet eivät koske pelkästään tätä periaatetta.

Tämänpäiväisessä ratkaisuehdotuksessaan **julkisasiamies Čapeta toteaa, että nyt kyseessä oleva asia on luonteeltaan uusi**, ja arvioi ensin unionin tuomioistuimen toimivallan käsitellä se. Julkisasiamies korostaa, että vaikka pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan nojalla nostetulla kanteella ja tyypillisellä SEUT 263 artiklan mukaisella kumoamiskanteella on sama kohde eli EU-toimen kumoaminen, ensin mainittua voidaan pitää erityisluonteisena (sui generis) kumoamiskanteena, jonka osalta unionin yleiselle tuomioistuimelle ei ole nimenomaisesti annettu toimivaltaa. Siksi julkisasiamiehen mielestä **unionin tuomioistuimella kyllä on toimivalta ratkaista kanne, jonka kansallinen parlamentti on nostanut** pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan nojalla.

Toiseksi asian **tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymisen osalta julkisasiamies kehottaa unionin tuomioistuinta erottamaan toissijaisuusperiaatteen muista Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välistä toimivallanjakoa koskevista periaatteista**, nimittäin annetun toimivallan periaatteesta ja suhteellisuusperiaatteesta. Kaikki mainitut kolme periaatetta ovat federalistisia periaatteita, joilla on tarkoitus löytää optimaalinen päätöksenteon taso,

mutta julkisasiamiehen mielestä väitteet, jotka kansallinen parlamentti esittää pöytäkirjassa N:o 2 olevan 8 artiklan nojalla, täyttävät tutkittavaksi ottamisen edellytykset vain siltä osin kuin ne koskevat toissijaisuusperiaatetta; mainittuja kahta muuta periaatetta koskevat väitteet eivät niitä täytä. Tämän seurauksena julkisasiamies katsoo, että ainoastaan väite, jonka mukaan jäsenvaltiot olisivat voineet hallita Euroopan unionia tehokkaammin ongelmat, joita kansainvälisen suojelun hakijoiden joukoittainen maahantulo aiheuttaa, voidaan ottaa tutkittavaksi. Sitä vastoin muut kansalliskokouksen esittämät väitteet – kuten ne, jotka koskevat sitä, ettei Euroopan unionille ole annettu toimivaltaa antaa kyseistä asetusta, väitettyjä haitallisia rahoituksellisia seurauksia pakollisesta yhteisvastuumekanismista ja sisäisten siirtojen järjestelmän hyödyllisyyttä – eivät koske toissijaisuusperiaatetta, joten ne on jätettävä tutkimatta.

Kolmanneksi kyseistä **tutkittavaksi otettavissa olevaa väitettä käsitellessään julkisasiamies** korostaa, että **yhdenmukaistamisen ei tulisi olla lainsäädäntökokonaisuuden tavoitteena** vaan sen tulisi olla pikemminkin mahdollinen väline itsenäisen ja erillisen tavoitteen saavuttamiseen. Tässä valossa unionin tuomioistuimen tulisi **vaatia toimielimiä perustelevaan asianmukaisesti arviointinsa siitä, miksi toiminta EU:n tasolla on tarpeen**, eikä kyseessä pidä olla pelkkä yhdenmukaistamispyrkimys. Perusteleva ei saisi olla kaavamaisista vaan sen tulisi perustua kunkin lainsäädäntötoimen erityispiirteisiin. Tällainen ”räätälöity” perusteleva pakottaisi toimielimet arvioimaan mielekkäällä tavalla, onko Euroopan unionin toimittava jossakin konkreettisessa tilanteessa. Lisäksi se antaisi unionin tuomioistuimelle mahdollisuuden ratkaista, vaikuttaako tällainen EU:n toiminta kohtuullisesti arvioituna tarpeelliselta.

Julkisasiamies Čapeta katsoo päätelmänään, että nyt kyseessä olevassa asiassa esitetyt syyt toimimiselle EU:n tasolla vaikuttavat painavilta ja että kansalliskokous ei ole esittänyt mitään sellaisia argumentteja, jotka kumoaisivat tällaisen päätelmän. Siksi **julkisasiamies ehdottaa, että unionin tuomioistuin hylkää perusteettomana kansalliskokouksen toissijaisuusperiaatetta koskevan väitteen**, jättää kanteen osittain tutkimatta ja hylkää sen osittain.

HUOMAUTUS: Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido unionin tuomioistuinta. Julkisasiamies toimii tehtävässään riippumattomasti ja esittää unionin tuomioistuimelle oikeudellisen ratkaisun käsiteltävänä olevasta asiasta. Unionin tuomioistuin siirtää asian päätösharkintaan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on korjattava toimen kumoamisesta mahdollisesti aiheutuva oikeudellisesti avoin tilanne.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Ratkaisuehdotus](#) julkaistaan kokonaisuudessaan CURIA-sivustolla ratkaisuehdotuksen antamispäivänä.

Lisätietoja: Jarosław Zasada ☎ +352 4303 2793.

Kuvia ratkaisuehdotuksen antamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

¹ Pöytäkirja (N:o 2) toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta.

² Ranskan tasavallan kansalliskokous on Ranskan parlamentin alahuone, johon kuuluu 577 edustajaa, kun taas sen ylähuone on senaatti, jossa on 328 senaattoria.

³ Turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta 14.5.2024 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2024/1351](#). Tämä asetus on osa uutta EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta, joka on EU:n toimenpidepaketti EU:n turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevan oikeudellisen kehyksen uudistamiseksi.

⁴ Asetuksen IV osa.